

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Folketingets Europaudvalg

Kopi: Udvalget for Videnskab og Teknologi

Til orientering fremsendes grundnotat vedrørende Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om EU jordobservationsprogrammet (GMES) og dets første operationelle aktiviteter (2011-2013), Kom (2009) Endelig.

Med venlig hilsen

Helge Sander

**Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling**

Bredgade 43

1260 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post vt@vtu.dk

Netsted www.vtu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 09-057327

Dok nr. 988853

Side 1/1

Modtager(e):

Folketingets Europaudvalg

Kopi:

Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om EU jordobservationsprogrammet (GMES) og dets første operationelle aktiviteter (2011-2013), KOM(2009) 223 Endelig.

5. august 2009

1. Resumé

Formålet med forordningsforslaget er at etablere et retsgrundlag for EF's finansiering af de første operationelle GMES-aktiviteter (2011-2013) ved et EU jordobservationsprogram, som angivet i meddelelsen "Global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES) – for en sikrere planet", KOM (2008) 748.

GMES (Global Monitoring for Environment and Security) er et miljø- og klimamonitoreringsprojekt, der koordineres af EU. GMES skal forbedre Europas adgang til oplysninger om planetens fysiske, kemiske og biologiske systemer og dermed forbedre overvågningen af vores naturlige miljø. GMES vil være et vigtigt redskab til understøttelse af biodiversitet, overvågning af økosystemer og afbødning og tilpasning til klimaændringer. GMES-tjenesterne skal sikre et bedre grundlag for national, international og global lovgivning om miljø og klimaforandringer. Samtidig vil GMES give adgang til præcise data vedr. sikkerhedsspørgsmål eksempelvis grænseovervågning og natur- og menneskeskabte katastrofer.

2. Baggrund

GMES er et miljø- og klimaovervågningsprojekt, der koordineres af EU. GMES bygger både på jordbaserede og rumbaserede observationssystemer. De indsamlede data indgår i informationstjenester, der skal gøre det muligt at forvalte miljøet, naturressourcerne og biodiversiteten mere effektivt. Samtidig skal GMES overvåge oceanernes tilstand og atmosfærens kemiske sammensætning, hvilket er to vigtige faktorer bag klimaforandringer. GMES skaber dermed et bedre grundlag for at reagere på natur- og menneskeskabte katastrofer.

Udviklingsfasen af GMES finansieres med midler fra det syvende ramme-program (FP7). Dette omfatter både udvikling og præoperation af en ræk-

Forsknings- og Innovationsstyrelsen

Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Sagsnr.
Dok nr.
Side

ke tjenester samt udvikling af GMES-satellitter som led i ESA's GMES-program.

GMES er nu i så langt fremme, at visse tjenester inden for nogle år er parate til at gå i drift. Der er således behov for at fastlægge et retsgrundlag for EF's finansiering af de første egentlige operationelle GMES-tjenester (2011-2013) med midler uden for forskningsbudgettet under et EU GMES jordobservationsprogram, som angivet i meddelelsen "Global miljø- og sikkerhedsovervågning (GMES) – for en sikrere planet", KOM (2008) 748.

Forordningsforslaget har til formål at sikre dette retsgrundlag og dermed opstart af en operationel fase for GMES i indeværende finansielle ramme for EU budgettet.

Forordningen skal sikre midler til drift af tjenester i perioden 2011-2013 og har fokus på hele tjenestekæden vedrørende beredskab og landovervågning, dataadgang og infrastrukturoperationer.

Et fuldt udviklet EU GMES-program ventes på plads i løbet af den næste flerårige finansielle ramme (fra 2014).

3. Hjemmelsgrundlag

Kommissionen angiver i sit forslag, at forordningen skal etableres under henvisning til traktaten om oprettelse af det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 157 stk 3.

Forordningen skal vedtages efter proceduren i artikel 251 om fælles beslutningstagen med Europa-Parlamentet.

4. Nærhedsprincippet

Når det gælder tjenester med europæisk (eller endog global) dækning, især fælleseuropæiske arealdækketjenester, kan medlemsstaterne ikke i tilstrækkelig grad nå målet for den foreslåede aktion, da bidragene fra de forskellige medlemsstater skal samles på europæisk plan. Andre jordobservationstjenester, der er omfattet af forslaget (f.eks. beredskabskort og tematiske landovervågningskort i begrænset geografisk målestok), kan endvidere bedre tilvejebringes af Fællesskabet. Nærhedsprincippet må derfor anses for overholdt.

5. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at fastlægge retsgrundlaget for et GMES-program og EF's finansiering af de første operationelle GMES-aktiviteter (2011-2013).

I artikel 1 defineres forordningens genstand, nemlig etableringen af et fællesskabsprogram for jordobservation ("GMES-programmet") og reglerne

for implementering af dets første operationelle aktiviteter (2011-2013). Artikel 2 fastsætter GMES-programmets overordnede indhold, som vil omfatte en servicekomponent, en rumkomponent og en in situ-komponent.

I artikel 3 beskrives omfanget af de første operationelle GMES-aktiviteter, som vil bygge videre på og supplere aktiviteter finansieret under rumtemaet i det syvende rammeprogram og nationale aktiviteter. Artikel 4 fastsætter de organisatoriske ramme for de første operationelle GMES-aktiviteter. Det angives bl.a., at Kommissionen ikke blot vil forvalte sit eget bidrag til GMES, men også være ansvarlig for den overordnede koordination af GMES-partnernes (medlemsstaternes) aktiviteter, som skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre en effektiv gennemførelse af GMES-initiativet på medlemsstatsplan.

I artikel 5 defineres de retlige former, som fællesskabets finansiering kan antage. Artikel 6 indeholder bestemmelser om ikke-EU-landes deltagelse i GMES-programmet. Set i lyset af GMES's globale natur er det vigtigt at sikre, at lande uden for EU kan deltage. Artikel 7 om finansiering fastlægger den overordnede EF-finansieringsramme for de første operationelle GMES-aktiviteter.

Artikel 8 indeholder målene for dataene og informationspolitikken i forbindelse med aktioner, der finansieres over GMES-programmet. Artikel 9 foreskriver regelmæssig overvågning af de foranstaltninger, der finansieres i henhold til forordningen, i overensstemmelse med gældende EF-regler og bedste praksis. Artikel 10-12 vedrører gennemførelsesforanstaltninger, regler om udvalg samt regler for beskyttelse af Fællesskabets finansielle interesser.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

7. Gældende dansk ret og forslaget's konsekvenser herfor

Kommissionens forslag til forordning har ikke konsekvenser for gældende dansk ret.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Kommissionens forslag til forordning har ikke i sig selv konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

Kommissionen lægger op til en fællesskabsfinansiering på 107 mio. euro i perioden 2011-2013. Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en indirekte dansk udgift på ca. 2,1 mio. euro (ca. 16 mio. kr.) i perioden. Fællesskabets finansielle bidrag tages fra de budgetbevillinger, der allerede er afsat inden for det erhvervspolitiske område til konkurrenceevne, erhvervspolitik, innovation og iværksætterånd.

Det fremgår af Kommissionens forslag, at forslaget kræver omprogrammering af det relevante udgiftsområde i den finansielle ramme. Karakteren og arten heraf vil blive undersøgt, når forhandlingerne starter.

9. Høring

Forordningen har været i høring i EF-Specialudvalget for forskning. Der fremkom ikke bemærkninger til forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter etablering af et retsgrundlag for GMES-programmet, herunder et grundlag for finansiering af de første operationelle GMES-aktiviteter.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På indeværende tidspunkt er der ikke tilkendegivet nogen officielle holdninger til forordningsforslaget.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget til forordning har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.